

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/223/2012
Identifikačné číslo spisu:	1608206796
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1608206796.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne D. E., bývajúcej v D., zastúpenej Advocatius s.r.o., so sídlom v Bratislave, Palackého č. 12, proti žalovanému G. E., bývajúcemu v D., zastúpenému JUDr. Ľubicou Vácháľkovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Kultúrna č. 20, o vylúčenie z užívania bytu, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 4 C 520/2008, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. októbra 2011 sp. zn. 2 Co 147/2011, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Žalobkyňa sa po zmene žalobného návrhu domáhala, aby súd žalovaného (jej bývalého manžela) úplne vylúčil z užívania nehnuteľností - bytu č. X s príslušenstvom, nachádzajúcim sa na prízemí bytového domu v D., E. a garáže č. X, ktoré sú zapísané na liste vlastníctva číslo XXXX vedenom Správou katastra Malacky (ďalej len „byt“). Vyššie uvedeného určenia sa domáhala na tom skutkovom základe, že v spornom byte, ktorého vlastníkom je podľa listu vlastníctva žalovaný, sa žalovaný dopustil násillia voči jej blízkej osobe - synovi G. E., ktorého dňa 8. októbra 2002 usmrtil výstrelom z nelegálne držanej zbrane, za čo bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 4/2003 uznaným zo spáchania trestného činu vraždy a nedovoleného ozbrojovania a odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody 10 rokov.

Okresný súd Malacky rozsudkom zo 6. decembra 2010 č.k. 4 C 520/2008-147 žalobu zamietol a žalobkyňu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že základným predpokladom pre vylúčenie žalovaného z užívania nehnuteľnosti v zmysle § 705a Občianskeho zákonníka je, že musí ísť o spoločný byt, či už manželov alebo rozvedených manželov, ku ktorému majú užívacie právo obaja bývalí manželia. V danom prípade z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že predmetný byt je vo výlučnom vlastníctve žalovaného, nejedná sa ani o spoločný nájom bytu účastníkmi konania, preto nie je možné žalobe vyhovieť a žalovaného úplne vylúčiť z užívania bytu. Ďalej doplnil, že nie sú naplnené ani ďalšie zákonné predpoklady v zmysle § 705a

Občianskeho zákonníka, a to spoločné bývanie bývalých manželov v byte a existencia fyzického alebo psychického násillia alebo hrozba takéhoto násillia, pretože v konaní bolo zistené, že od návratu žalovaného z výkonu trestu sa účastníci nestretli a žalovaný ani nebýva v byte, z užívania ktorého ho žalovaná žiada vylúčiť. K námietke žalobkyne, že súd by mal ako predbežnú právnu otázku vyriešiť otázku platnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu z 5. mája 2003 uzavretú medzi žalovaným a Vojenskými lesmi a majetkami SR, na podklade ktorej nadobudol vlastnícke právo k bytu žalovaný, súd uviedol, že túto otázku nie je možné riešiť ako tzv. prejudiciálnu otázku v konaní o vylúčení z užívania bytu. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 12. októbra 2012 sp. zn. 2 Co 147/2011 napadnutý rozsudok potvrdil, zamietol návrh žalobkyne na pripustenie zmeny žaloby a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania. Napadnuté rozhodnutie vo veci samej odvolací súd posúdil ako vecne správne; stotožnil sa s jeho odôvodnením, že v danom prípade byt, z užívania ktorého mal byť žalovaný úplne vylúčený, nie je spoločným bytom bývalých manželov, ale je vo výlučnom vlastníctve žalovaného. K námietke žalovanej o neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu, na podklade ktorej nadobudol žalovaný vlastnícke právo k bytu uviedol, že táto otázka bola už predmetom iného súdneho konania vedeného pod sp. zn. 5 C 308/2008, v ktorom bol návrh žalobkyne zamietnutý; preto túto otázku už nemohli súdy riešiť v tomto konaní ako predbežnú právnu otázku. Odvolací súd sa tiež stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že žalobkyňa v konaní nepreukázala existenciu fyzického a psychického násillia alebo hrozby takýmto násillím ako ďalšieho zákonného predpokladu pre rozhodnutie o úplnom vylúčení žalovaného z užívania bytu a pre úplnosť dodal, že násillie odôvodňujúce takéto rozhodnutie by malo mať povahu dlhšie trvajúceho a so stupňujúcou tendenciou, zatiaľ čo dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyňa spolu so žalovaným nežijú v jednej domácnosti, od roku 2009 nie je medzi účastníkmi osobný kontakt a žalovaný má pozitívnu prognózu resocializácie. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla dovolaním žalobkyňa a žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Pripustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 písm. f/ O.s.p. a namietala, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že súdy nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia, pretože sa nevysporiadali s jej argumentáciou o výkone práv žalovaným v rozpore s dobrými mravmi. Ďalej žalobkyňa súdom vytykala nesprávnosť skutkových zistení, pretože súdy nevykonali dokazovanie výsluchom svedka jej syna Q. E., ktorého navrhovala vypočuť. Nesúhlasila s názorom odvolacieho súdu, že otázkou platnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu sa súdy zaoberali v inom súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 308/2008.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie zamietnuť, pretože súdy svoje rozhodnutia náležite odôvodnili a dôvody uvádzané žalobkyňou pripustnosť dovolania nezakladajú.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie žalobkyne smeruje proti rozsudku. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť

zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť v danej veci podaného dovolania z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva - napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a napadnutým je potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.

Dovolanie žalobkyne by mohlo byť procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. O vadu uvedenú v tomto ustanovení ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a žiadna z týchto väd ani v dovolacom konaní nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalobkyne preto z týchto ustanovení nemožno vyvodíť.

Žalobkyňa v dovolaní namietala, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože podľa jej názoru súdy nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutie, keď sa nevysporiadali s časťou jej argumentácie o výkone práv žalovaným v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či žalobkyni bola odňatá možnosť pred súdom konať. Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania (napríklad právo zúčastniť sa pojednávania, vyjadrovať sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, podávať návrhy a opravné prostriedky).

Podľa názoru dovolateľky malo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom viesť predovšetkým nedodržanie postupu podľa § 157 O.s.p., keď odvolací súd ako aj súd prvého stupňa svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Tzv. nepreskúmateľnosť rozhodnutia judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považuje za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (porovnaj R 111/1998). Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že sa „väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Sama skutočnosť, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je prípadne nepreskúmateľné (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemôže založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde o vadu v zmysle § 237 O.s.p.

Žalobkyňa v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ďalej súdu prvého stupňa vytýka, že nevykonala všetky ňou navrhnuté dôkazy, najmä výsluch svedka Q. E.. K tejto námietke treba uviesť, že súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000). Pre úplnosť je vhodné zdôrazniť, že k procesným právam účastníka nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ním navrhnutý dôkaz. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p., § 213 ods. 4 O.s.p.). Ak súd prípadne aj rozhodne, že navrhnuté dôkazy nevykoná, nemôže to byť považované za postup odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že v konaní na súdoch nižšieho stupňa nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom a že prípustnosť jej dovolania nemožno vyvodiť ani z § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní naznačuje, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd k tejto námietke uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Keďže prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. ani z § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jej dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na dôvody odmietnutia dovolania sa dovolací súd nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v zákonom určenej lehote nevyčísľil požadovanú náhradu trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 a 4 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.